

Štev. 16.

V Ljubljani, v sredo 19. aprila 1916.

Leto III.

Z doberdobske planote: Laški topovi so porušili celo vrsto hiš, a naše čete se ne umaknejo. Lahki so bili z Doberdoba odbiti že nešteto krat.

Brata dva.

Napev: »Oj ta soldaški boben...«

Umrla sta na Laškem,
Oh, na Laškem brata dva,
Zadela jih je krogla,
Kdo pa zdaj njih grob pozna?

Pa nista vkup šla z doma,
Drugo pot je vsak šel v boj,
Zdaj brata spet sta skupaj,
Skupaj našla sta pokoj.

Globoko tiho spita,
Sred krvavega polja,
Sinove ene majke,
Eno majko našla sta.

Vesela, črnolasa
In pa še tako mlada
Umrla sta na Laškem,
Oh, na Laškem brata dva.

Ko smrt jih je zajela,
Luč oči ugašala,
Ni mati jih objela,
Brez slovesa tja sta šla.

Na prsih nosi mati
Težek križ in poln gorj —
Umrla sta na Laškem,
Oh, na Laškem brata dva.

Neomajnost.

Prevedel na slovenščino dr. Zober
I.

Glej! me opozori pred nekoliko dnevi prijatelj, kažoč skozi okno svojega stanovanja, odkoder si mogel videti na ozek prostor, na majhno teraso v četrtem nadstropju nasprotne hiše; — vidiš onega človeka tam-le?

Pogledam in vidim v kotu terase sedeti moža, naslanjajočega se z laktom ob ograjo. Lica pa mu nisem mogel razločiti.

Ta človek — izpregovori prijatelj, — mi je tako zopern, da sem že večkrat hotel menjati svoje stanovanje, samo da bi mojim očem ne bilo več treba srečavati se z njim. Vprašaj me, čemu, pa ti porečem brž, da še nisem nikdar govoril z njim, še nikdar čul njegovega glasu, da ne vem, kdo je, niti

Uničeni samostan benediktincev pri Sokalu ob Bugu v sev. vzh. Galiciji.

s čim se peča, niti kakšnega lica je, ker ga do te daljave ne razločam, niti s kukulom. Toda ta človek mi je zopern, ker se dvigne ob tej uri vsak večer brez izjeme in sede v ta svoj kot; vsak večer prekriža nogi in stegne laket po ograji. Vsak večer! Nikdar se ne pripeti, da bi prej ganil z ного in potem z roko; bognedaj! Najprej roko, potem nogo! Priznaj, da je to že samoobsebi dovolj dolgočasno! Toda to bi bilo najmanjše. Neka ženska, ki je menda njegova žena, prihaja vsak večer, postavi možakarjevo stolicu na svoje mesto, mu prinese pipo, mu jo da v roke, jo prižge, — vsak večer, dan za dnem, in on si da streči dan za dnem, ponosno in milostno, kakor kakšen sultan, ne da bi se le najmanj zganil, da jo prehitil, ali da bi vsaj pokazal, da vidi, kako mu ona streže. Mož torej nima v sebi tudi nič nežnosti. Nadalje... vsak hip si zaželi kaj drugega. Ženska se dvigne, odide, se vrne s kakšno skodelico, s čašico ne vem česa. On vzame in popije in si viha brke, kakor da preišlja, kaj naj zahteva za hip. Mož je torej tudi poželjiv. Potem... prihajajo kakšni njegovi

prijatelji v posete, toda mož se ne gane, da bi se dvignil, četudi je trdnih nog, ker se izprehaja včasih nalahko in sigurno po terasi, kakor katerikoli naju. Torej je tudi surovež. Ne ozre se ne navzdol, ne navzgor, ne naokrog, ne čita časopisa, ne pozdravlja, ne odzdravlja, kakor da ga je kdo napravil in postavil na ono mesto samo zato, da se suče svet krog njega, kakor da je on sam kakšen idol, kateremu treba posvečati skrb in pažnjo. Le smeje se! So reči, ki mi utegnejo človeka napraviti ostudnega. Takšen sem. Kjer se kdo drugi sploh ne pobriga, se jaz kar grizem. Zdi se mi, da poznam onega človeka do dobra, kakor poznam tebe.

Misliš? Kdo neki je?

Ne vem, toda opišem ti ga, kakor da bi vedel. Ta le tam, — pri teh besedah pokaže nanj s prstom in upre vanj svoj pogled, kakor da mu hoče iztgati njegovo tajnost z očmi, — ta le tam je kakšen kramar, ki je baš počel kopičiti svoje groše, pa vali že sedaj na svojem ugledu, ki ga bo imel, kadar bo bogat. Oženil se je z ono žensko, da si prihrani mezdo prodajalniškega pomočnika in hišne deklet; njeno življenje je nekaj slabše nego deklinino in ne mnogo bolje, nego pomočnikovo; skop je, razven kadar treba zadostiti lastni požrešnosti. Lahko bi stanoval v tretjem nadstropju, toda iz štedljivosti stanuje v četrtem, četudi nimata otrok in si jih on gotovo tudi ne želi. Zaničuje vse, kar ni v zvezi s trgovino; vsak minister je v njegovih očeh tat in vsi oni, ki imajo manj grošev nego on sam, so mu razsipniki. Veselilo bi me, če se najde prilika, da mu učinim kakšno neprijetnost. Mrzek mi je. Če hočeš, me lahko karaš, da sem domišljav in črnogledec, toda če mi pravi srce: Ta mož ni poštenjak, tako gotovo kakor amen v očenašu in jaz moram to povedati in se olajšati.

Poznati moraš tega dvajsetletnega mladenciča, dobrega, nemirnega in navajenega delati opazke, ter se sprijazniti z njegovo navado, da si na ta nekoliko bicarni način olajšuje svoj srd proti namišljenim licem, ustvarjenim v lastni fantaziji, da veruješ, kako je povedal v eni sapi, brez nasmeška vso to vodeno niz puhlih besed.

Ves ta čas sem opazoval namišljenega kramarja in ono žensko, zamišljeno sedečo pred njim na leseni klopici, roke prekrižane nad koleno. Ker imam boljše oči, nego moj prijatelj, se mi je zazdelo da ima opazovanec kakih štirideset let, ona morda kaj

Ženski ruskopoljski samostan v Zimnu pri Vladimiru Volinskem, severno nad Sokalom, kjer žive ruski vojaki kot ujetniki.

več, čeprav nisem mogel razločiti ne njegovih ne njenih potez. Prosil sem prijatelja za kukalo ter je nameril na njo. Izprva mi je migotalo pred očmi lice nestvora, potem so se poteze v kukalu izjasnile.

Res je bil to obraz ženske, ki se je udala v življenje polno žrtev, obraz z belimi lasmi, nagubanim licem in velikimi melanholičnimi očmi; v obrazu jej živi nekaj, česar ne morem opisati; nekaj težkega, resnega, kakor da bi obraz pripovedoval o dolgem trpljenju. — Glej, glej, prijatelj je morda zadel pravo!

Namerim daljnogled na moža. Baš ta hip obrne opazovanec svoj obraz proti meni. Kaj vidim! Je li možno? vzkliknem sam pri sebi. Da je to on? Še podaljšam kukalo in smotrim pazneje. — Da, on je! Ni več dvoma! Ta obraz sem videl na slikah že sto in stokrat! Ta hip se spomnim polpozabljenega dogodka iz davnih dni, ta hip tudi pričetka, nadaljevanja in konca pripovedke, ki jo najdeš zdolaj.

No, kaj praviš? me vpraša prijatelj. Ni li to obraz tasta, neuljudneža in ošabneža?

Toda sedaj se nisem mogel več smejeti na njegove opazke. Odgovoril sem mu, da oni menda res ni prijeten človek, da se mi pa zdi, da sem ga videl že kdaj prej, da se hočem rešiti radovednosti, kdo bi to bil in da pojdem popraševati za njim.

Drugi dan sem šel k neznancu na obisk pod pretvezo, da mi je znan dogodek, ki se ga tiče, ter da nameravam opisati ga. Navajen podobnih obiskov me je sprejel zelo uljudno, mi pripovedoval vse zelo ravnodušno, kakor da govori o kom drugem, govorila sva tudi o njegovi ženski (ne ženi), sploh o vseh njegovih navadah, o celem življenju.

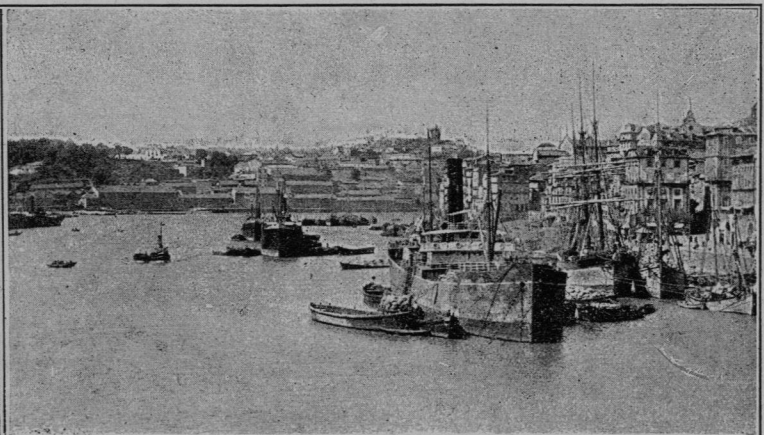
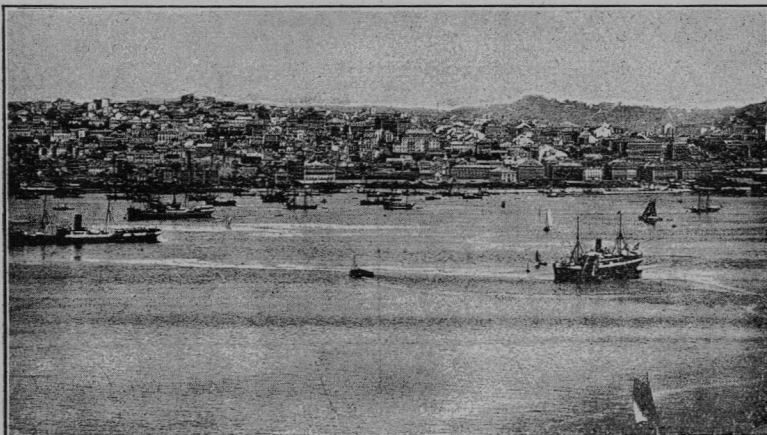
Vrhovni poveljnik maršal nadvojvoda Friderik in razne veličine naših granat.

Deset let že živiva tako, — sklene. Jaz potrpi, ona ravnatoko, pa živiva kakor bog hoče. Velika moja tolažba je spoštovanje, ki mi ga izkazujejo ljudje, in udanost te bedne ženske.

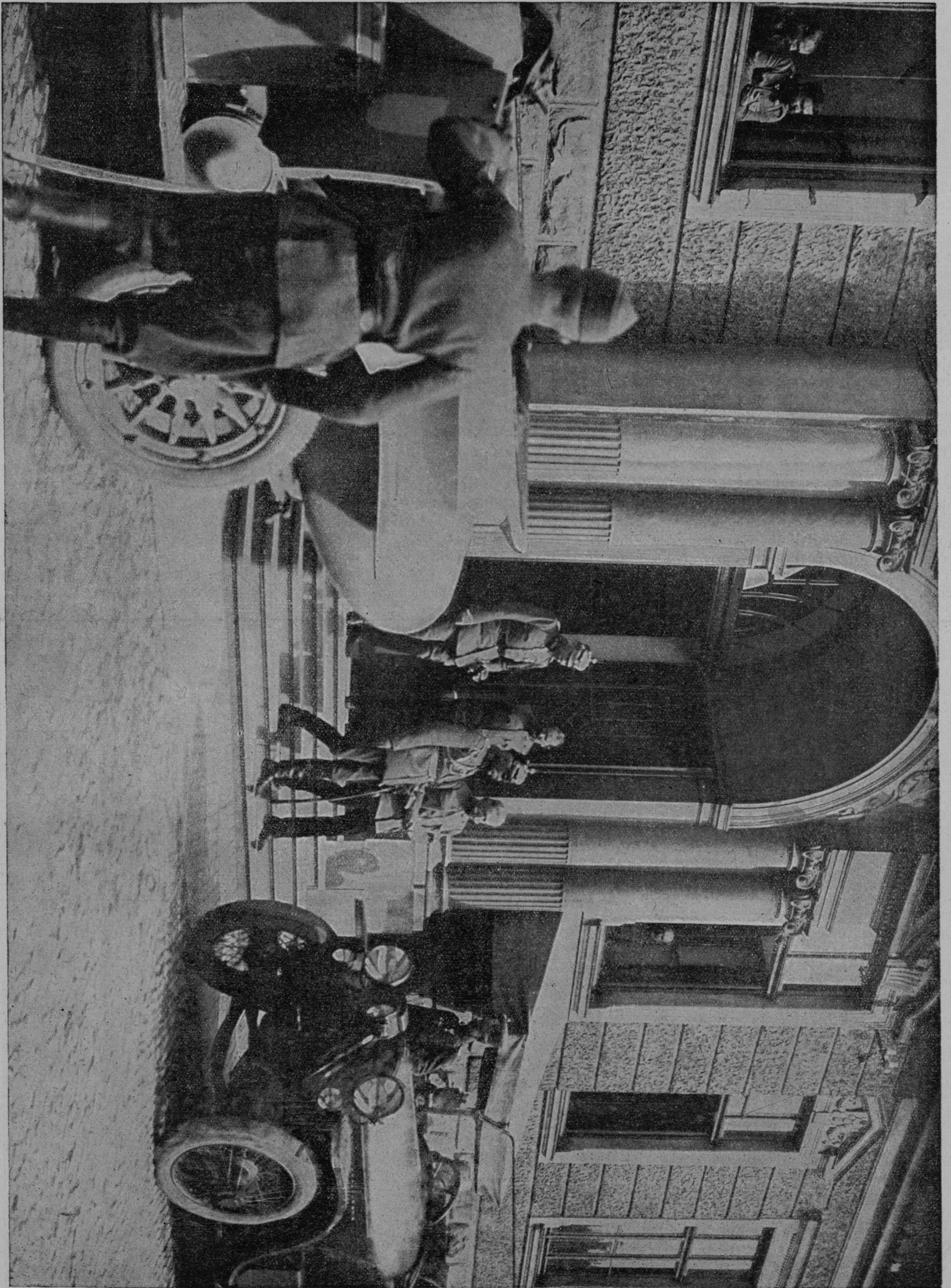
Odšel sem domov, pisal sem ves večer

in vse jutro ter se napolnil tretji dan k prijatelju z rokopisom v roki, ravno ob uri, ko je najin »kramar« prišel na zrak na svojo teraso.

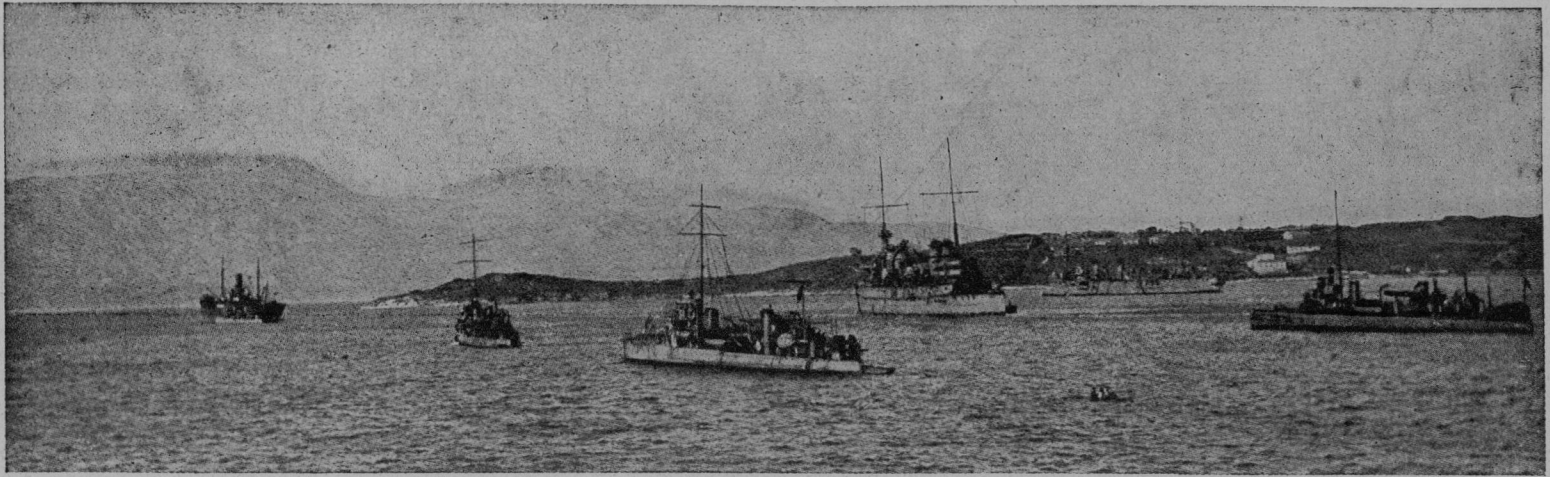
Po mnogem besedičenju o drugih rečeh počneva zopet govoriti o osebkju njegove mržnje.

S Portugalskega: 1.) Mesto Lisabona; 2.) mesto Porto z luko; 3.) vlak proge Minhoe Donro; 4.) krajina pri Entroncamentu.

General feldmaršal pl. Mackensen zapušča v spremstvu šefa generalnega štaba barona Konrada Hötzendorfskega palačo našega vrhovnega vojnega poveljstva.

Francosko bojno ladjevje, ki križari pred otokom Krfom.

Dragi moj, — mu pravim, — motil si se korenito!

Nemožno! mi odgovori s svojo navadno živahnostjo.

Pustiva šale — povzamem. Vzemi te liste in jih prečitaj. Na njih je zgodovinska povestica, ki sem jo napisal v poslednjih dneh. Glavna oseba povesti je tvoj »mrzki kramar«. Zagotavljam ti, da nisem niti za ped odstopil od sumnje, razun morda v umetniškem uvodnem okrašenju.

Prijatelj vzame liste in prične s čitanjem. Čez nekaj časa dvigne glavo, pogleda na moža na terasi, potem name, potem nadaljuje. Čimdalje čita, tem večkrat obrne pogled vanj, potem v me in tembolj se resni. Na koncu poskoči z vzklikom začudenja k meni, me prime za roko in me vpraša ginjeno:

Mi ti zagotavljaš na besedo, da je vse to istina?

Zagotavljam ti — mu odgovorim.

In da je to on?

Da, on, — odgovorim iznova.

Brez nadaljne opazke vzame prijatelj klobuk in odhiti. Z okna sem ga videl, kako hiti preko ceste in vstopi v našprotno hišo. Za hip zapazim, da je oni mož izginil s terase, toda zopet za čas se prikaže iznova in prijatelj zopet premeri cesto, vračaje se.

Poznam te! si rečem, — vem, kje si bil in po kaj! ter odpiram vrata. Prijatelj se prikaže na pragu. Ti, — nadaljujem glasno, — si bil pri najinem znancu, da ga poljubiš!

Pogleda me, nasmehne se, potem se me oklene in vzklikne veselo: Da!

II.

Bilo je poleti 1861., ko je vsa Evropa odmevala glasu o roparstvu v srednji Italiji. Bila je to ona spomina vredna doba, ko je Peterpavel rad nosil v žepu brado à la Napoléon, odrezano svobodnjaku; ko so one, ki so klicali za narodnim ujedinjenjem, v Montemiletu žive pokopavali pod kupom mrličev; ko so v Viesti klali uporne seljake, nezadovoljne z ukazi njihovih baričev in iblajtarjev; ko je polkovnik Negri po zavzetju Pontelandolfa našel obešene na oknicah krvave ude pomorjenih vojakov, kakor se obešajo vojne trofeje; ko je ubogi okrajni glavar Bacci, ranjen in ujet v bitki z uporniki, izdihnil po osemurnih groznih mukah; ko so se trume rjoveče drhali valile ponoči iz vasi, da sprejmejo s slovesnimi bakljadami vračajoče se roparske tolpe; ko so sežigali poslance, podirali hiše, uničevali rodbine, obešali, klali in četverili in ko so vse te grozote vzdrževali, podžigali in širili s puškami, zlatniki in blagoslovi, poslanimi z desnega brega Tibere.

Nekega dne koncem julija je kmalu po solnčnem vzhodu jezdil orožnik po zapuščeni dolini Kapitanke province proti San Severu. Vračal se je v mesto, odkoder je bil sinoči odšel, da izroči neko polkovnikovo povelje zapovedniku v okolici službujočega oddelka orožnik-štrafunov*) Pod zaponkami svoje rožne surke je nosil pismen odgovor na to povelje; o tem odgovoru javlja zapo-

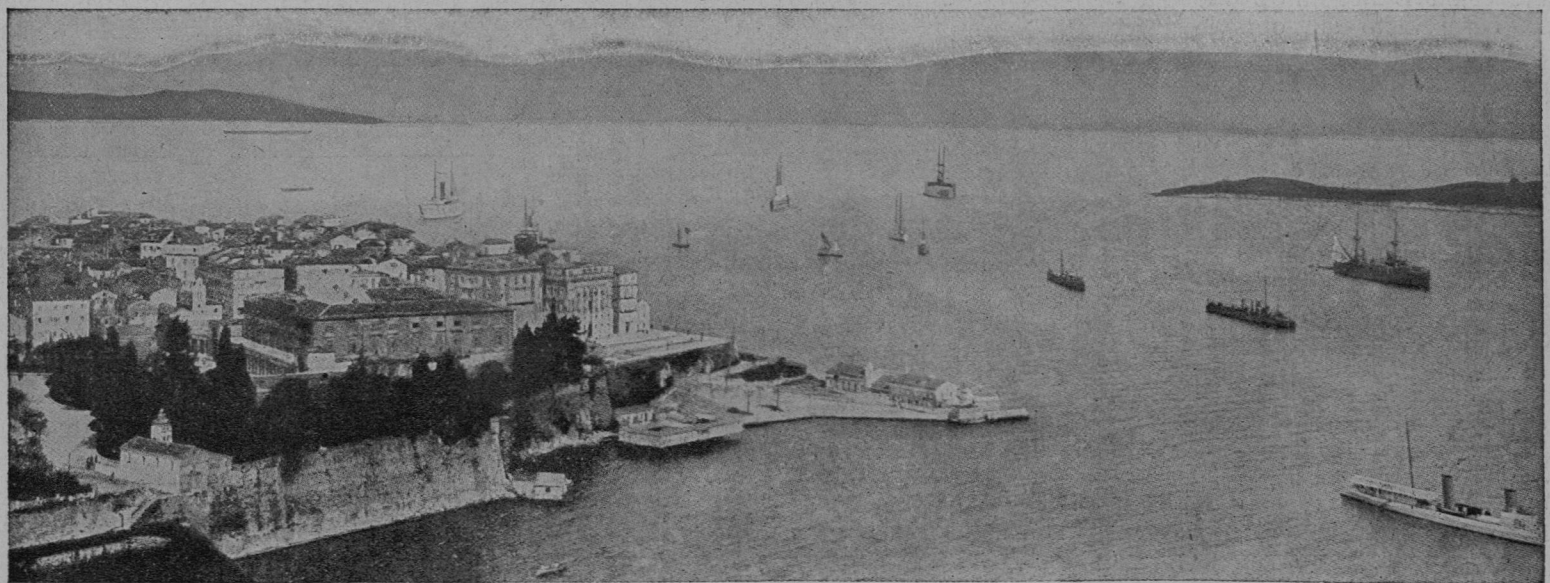
*) Rabim domač (bosanski) izraz »štrafun« mesto »mobilne kolone«, nemški »Streifkorps«.

vednik štrafunov, da pojde s svojo četo danes ob osmi uri zjutraj v doline in globeli sosednje gore, kjer se skriva kakor je izvedel, četa brigantov, ki vznemirjajo v zadnjem času vso okolico.

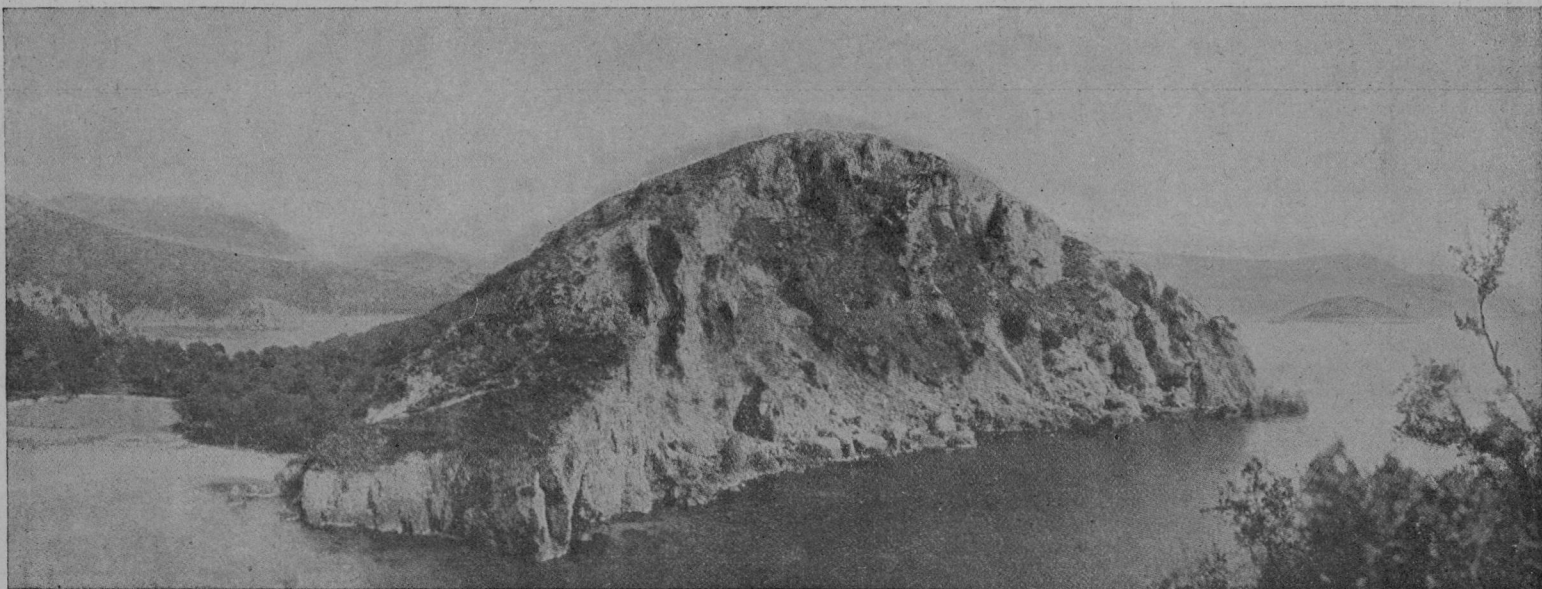
Prinašalcu pisma je okrog drideset let, visok je in slok, blestečih oči je in zavihanih brk, ravna guba med obrvi izraža njegovo preišljenost. Na obrazu se zrcali zgodnja odvažnost in črni dvorogi klobuk tedanje orožniške noše meče na lice senco otožnosti. Njegovo vojaško ponašanje, njegove lahke in odločne kretnje pripovedujejo o značaju, kakršne je ona doba rabila in one prilike. Jezdil je korakoma po vijugasti pešpoti, oziraje se vsak hip semtertje, opazovaje zapuščene pašnike, skalnato gorovje in prejasno nebo. V gluhi tišini nobenega zvoka razven peketa njegovega konja in zvenka sablje ob streme.

Toda ko zajezdi po poti med dve vrsti gostega grmičja, blisne in zagrmi strel iz puške. Namah obrne konja in pograbi za samokres, toda konj omahne. Sklone se, da pogleda, je li konj ranjen, ta hip ga nekdo pograbi zahrbtno; ko se hoče obrniti proti napadalcu, skoči nadenj drug možakar izza grma, odkoder je prišel strel, za njim tretji, kakor senca. Ni mu bilo več mogoče kriti se, niti dvigniti se v stremenih, niti odbiti napad. S konja na tla! Tu se poskuša ubraniti, izvija se, sune, ugrizne, toda dvigniti se ne more. Končno se utrujen uda premoči.

(Dalje prihodnjič.)

Krf, grški otok, ki ga je zasedla srbska vlada in srbska vojska.

Pogled na otok Krf blizu samostana Paliocastrice.

Špijonova usoda.

Roman.

(Nadaljevanje)

Baronica je nekaj časa popolnoma mirovala. S svojimi vročimi, črnimi očmi je gledala za njim.

Naenkrat se je obrnila in zmagoslaven smeh je zaigral po njenem obrazu...

— Štiriindvajset ur časa! — je mrmrala.

Deseto poglavje.

Vso noč sta stražila palačo del Angelo dva agenta. Menjala sta se vsako uro. Nihče ni mogel neopažen iz palače, nihče vanjo. Dr. Martinič si je najel gondolo in se peljal po kanalu večkrat okoli palače.

V prvem nadstropju je gorela pozno v noč luč. Po oknih so se videle sence mimohitečih prebivalcev. Šele okoli ene ure so ugasnile po palači luči.

Takrat je šel komisar šele v hotel, kjer je nočil.

Fon mu je prihitel razburjen nasproti.

— Povejte, kje ste tako dolgo tičali? Že sem se bal za vas. Mislim sem, da se vam je kaj pripetilo. V srednjeveških Benetkah je vse mogoče. Torej kako ste opravili pri Castellmarijevih?

— Jutri odpotujemo, je odgovoril dr. Martinič resno.

— Odpotujemo? Kdo? Midva z agenti, ali vi in baronica?

— Vsi skupaj.

— Kaj ste jo prijeli?

Komisar je zganil ramami.

— Na žalost nisem imel pravice. Ne pozabite, da sva v Italiji, torej na tujih tleh. Tudi veste, kaj mi je zabičil policijski svetnik. Premislite tudi, kakšen škandal bi bil nastal, če bi bil prosil tukajšnjo policijo, naj prime hčer prvega mestnega senatorja. Ne, najprej jo speljem čez mejo. Potem mi več ne uide. Da bi se mi le že to posrečilo! Pripravljen pa mora biti človek pri tej ženski na vse.

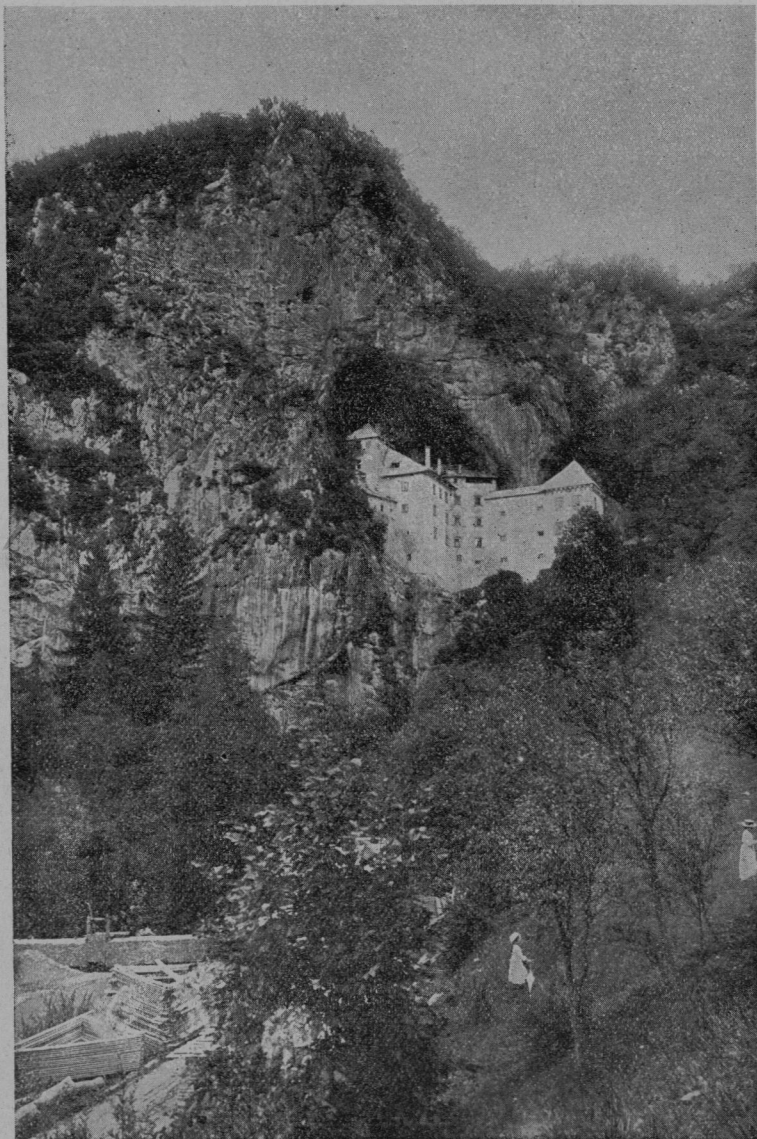
— Mislite, da je kriva?

— Zapletla se je v taka nasprotja, da

je nemogoče drugače misliti. Ve vam več, nego vsa policija skupaj.

— Vse zaman. Tega ne morem verjeti.

— Če bi jo bili danes videli, potem bi ne dvomili več. Bojim se le, da nas ne potegne zadnji trenotek za nos. Še spat

Zgodovinski grad Predjamski blizu Postojne, ki so jo laški letalci že dvakrat brezuspešno napadli.

se ne upam iti.

— Tisti hip je zažvižgal z ulice pisk.

— Zdaj bomo pa videli vraga.

Komisar je planil iz sobe in stekel po stopnicah.

Spodaj je stal agent Huber.

— Uiti hoče, je naglo zašepetal. Krof gre za njo.

— Kaj je to! je vzkliknil komisar jezno. Prijel naj bi jo bil! Kam pa je šla?

— Svojo staro pot. Proti mostu Rialto. Lokalni parnik ni več vozil, gondole ni bilo nikjer.

Komisar je tekel, kar najbolj je mogel, preko Markovega trga proti mostu Rialto.

Baron Fon in agent sta sopihala za njim.

Brez sape so prihiteli do mostu. Čakali so četrto ure, pol ure, a nikogar ni še bilo.

Agent Huber je moral do palače. Mesto njega je prišel drugi agent.

Ta je javil:

— Huber in jaz sva stražila. Vrata zadaj so se naenkrat odprla. Baronica je prestopila prag, pa ne tako oblečena kakor zadnjič, temveč jako elegantna. Ozrla se je previdno na vse strani. Naju ni opazila. V senci hiš je šla naglo dalje in preko Markovega trga skoro tekla. Hubra sem poslal k vam, sam pa sem ji sledil. Hotela, kjer stanujete, se ni izognila. Pogledala je celo v okna vašega stanovanja. Hubrov žvižg jo je preplašil. Ozrla se je in me zagledala. Vrnila se je takoj domov.

— Torej je spet doma? Ali je to gotova stvar?

— Brez dvoma. Videl sem jo z lastnimi očmi, ko je odprla vrata. Z mesta pa se nisem ganil, dokler ni prišel Huber.

— Torej smo se brez potrebe razburili, je pripomnil Fon. Komisar je opazko preslišal.

— Stražite palačo dalje, je ukazal agentu. Posebno pazite zjutraj, ko odhaja brzec.

Dr. Martinič in baron Fon sta se vračala počasi v hotel.

— Ali še vedno dvomite? je vprašal komisar.

Baron Fon je molčal.

— Bežati je hotela, to je jasno. Toda tla so prevročna. Paziti pa je treba nanjo na vso moč.

— Ali moram jutri z vami potovati, gospod doktor? je vprašal baron. Dr. Martinič se je smehljajal.

— Ostali bi rajši, kaj? Razumem razpoložaj. Sicer pa: ostanite! Celo dobro je to! Obljubiti pa mi morate, da ne boste gledali in poslušali samo lepe Marije, temveč vse, kar se tukaj vrši.

Ko sta dospela v hotel, sta bila oba trudna. Šla sta spat.

Drugo jutro na vse zgodaj je stal dr. Martinič pred palačo del Angelo.

Agent je bil na svojem mestu. Javiti ni mogel ničesar. Nadalje je bila noč mirno potekla. Beg je torej izostal.

Dopoldne se je poslovil komisar od avstrijskega konzula. Opoldne je uredil svoje kovčege in jih naročil peljati na postajo. In tu je prejel pismo baronice. Glasilo se je:

Spoštovani gospod doktor!

Odpeljem se z vlakom zvečer ob osmi uri dvanajst minut, kakor sva se dogovorila. Še enkrat vas prosim, ne nagovorite me na postaji. Od svojih ljudij se hočem mirno posloviti. Naročila sem si kupè prvega razreda.

Popoldne je šetal komisar do postaje. Spotoma je pregledoval vozni red. Videl je, da vozi ob osmih 12 minut brzec proti Dunaju, dve minuti za njim pa odhaja poštni vlak proti Rimu.

Komisar je prosil načelnika postaje, naj mu rezervira kupè. Načelnik pa je odvrnil, da si je najel pred dobro uro senator Castellmari zadnjega, ki je bil še na razpolago.

Dr. Martinič je kupil zase in za agenta vozne listke, da bi se zvečer ne mudil s takimi stvarmi. Nato se je vrnil v hotel.

Tu je sporočil policijskemu svetniku Korenu v daljši brzjavki kako in kaj. Z baronico da se zvečer odpeljeta.

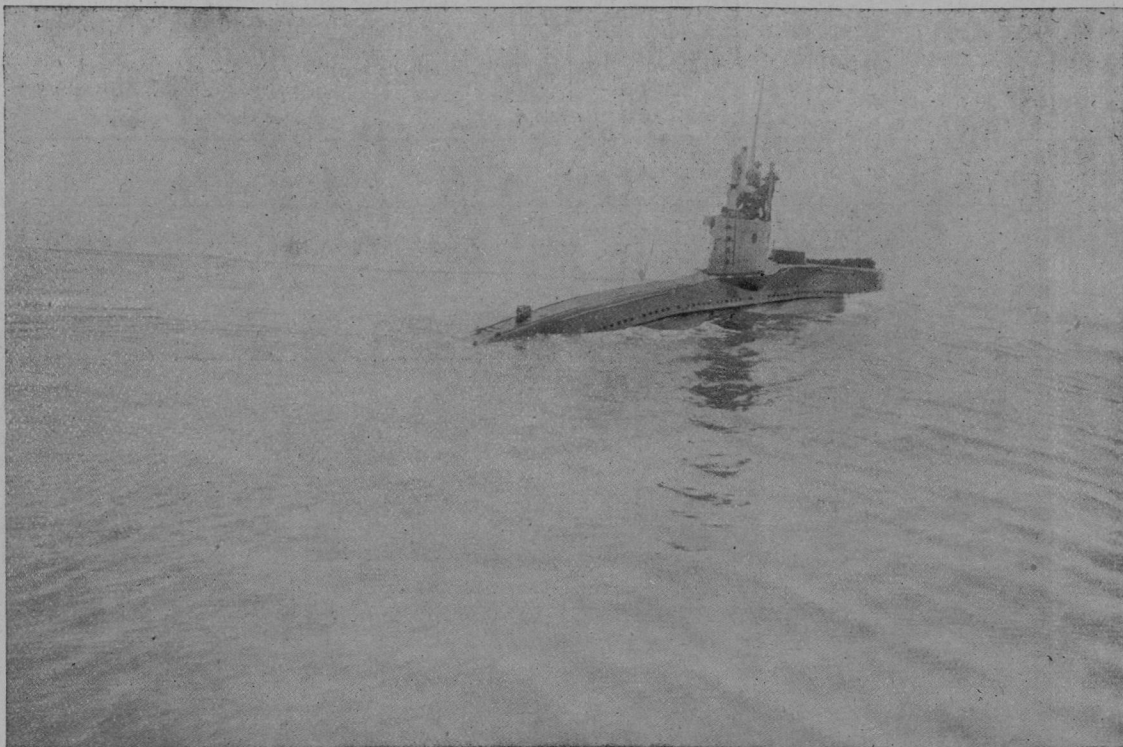
Agenta Hubra je poslal na postajo. Moral je iti za baronico do vagona in ostati tam toliko časa, dokler se ne odpelje vlak. Krofa je postavil pred palačo. Moral bo signalizirati, ko se odpelje baronica izpred palače.

Sam se je namenil čakati na nasprotni strani kanala in opazovati vožnjo baronice proti postaji.

Ob pol osmih je bil vsak na določenem mestu.

Kanal je bil miren in teman. Med oblaki je sijal krajec in slabotno svetil.

(Dalje prihodnjič.)

Podmorski čoln napol nad morskno gladino.

Pogin srbske mladine.

Poročevalec turinške »Stampe« Ferri Pisni je doživel umikanje srbske armade pred Mackensenom.

Ko se je srbski narod pripravljal na smrt, tedaj je po vaseh Stare Srbije klical boben 17, 16 in celo 15-letne dečke. Že v cvetju mladosti so jih uvrstili v armado, ker nihče ni mogel vedeti, kako dolga bo vojna. Tako se je zbrala armada 30.000 smrti zapisanih rekrutov. Toliko jih je bilo pri odhodu. Drugi, že izvežbani vojaki so imeli na potih svojega umikanja svoja zbirališča. Pa naj je bila v njihovih vrstah še tako velika potrnost, vendar so še poslušali povelja, imeli so še častnike, nekteri polki so še imeli zastave ali drugo bojno znamenje, okoli katerega so se vojaki mogli zbirati.

Na albanski meji je čakal na dečke jezdec. Stegnil je roko proti solnčnemu zahodu in je zaklical koloni: »Le dalje v tej smeri! V enem mesecu pridete do morja. Tam boste našli ladje«. In zaobrnil je konja in zdirjal k tistim, kar jih je še ostalo od njegovega polka.

Tako so potovali ti mladi rekruti proti zahodu. Noč in dan so hodili. Od utrujenosti, lakote in mraza je obležalo na stotine teh dečkov. Po svojih taboriščih so vsako jutro puščali mrtva trupla onih, ki so se prejšnji večer tamkaj vlegli k večnemu počitku. Koliko pomanjkanja more prenesti človeško bitje! Dečki so jedli travo in drevesno skorjo, toda na cilj jih je prišlo samo okoli 15.000. Potem je prišel čas strašnega čakanja. Marsikdo, ki je napol mrtev prišel na obalo Adrije, se je zgrudil, da nikdar več ne vstane.

Ko je prišla ladja, da jih pripelje na Krf, so jih našteali še 9000; 9000 potujočih mrličev in po 24 urni vožnji so bili pri otoku. Toda kratka vožnja je še marsikateremu vzela življenje. Oni, ki so toliko časa morali stradati, so podlegli nenadni smrti, ko so se končno mogli najesti. Ta žalostna pošiljatev je bila namenjena za vasico Nido. Tu so pod olive in oranže na čarodejnem otoku izkrcali, kar je še ostalo živega od te smrti posvečene čete.

Minil je mesec. Kdo ve, koliko teh najbolj bednih bi se dalo rešiti? Vsakdo bi potreboval sobe, postelje, bolniške oskrbe, mleka in nežne postrežbe. Krf vsega tega ni nudil. V začetku je bil za vse umirajoče samo en zdravnik. Kmalu je prišlo več požrtvovalnih mož, toda smrt je že opravila svoje delo. Preveliko pomanjkanje je vzelo telesne sile. Položili so jih v postelje: umrli so. Dali so jim jedi za lakoto: umrli so. Imeli so solnce, da bi ogreli svoje prezeble ude: umrli so. Slika groba v vonju rož. Čakanje na smrt je vse te dečke izenačilo. Po šatorih leže tesno drug poleg drugega in življenje v njih ugaša počasi. Njihov obraz nima več izraza, samo oči so široko odprte, kakor da gledajo vse prestane grozote.

Ob obali stoji mrtvaška ladja »San Francesco d' Assisi«. Čaka na žalostni tovor mrtvih mladeničev, da jih daleč zunaj potopi v morje. In ko je pripravljena za svojo žalostno vožnjo, tedaj ji brodovje v luki salutira v znak spoštovanja. Ta cela setev mladih ljudi dobi morje za grob. Srbske mrliče izročajo ravno tistemu morju, do katerega so hoteli s tako vročim naporom priti živi.

Toda Srbi menda še nočejo odnehati in se pripravljajo na nove boje.

Dopisnik »United Press« je imel v Londonu razgovor s srbskim prestolonaslednikom,

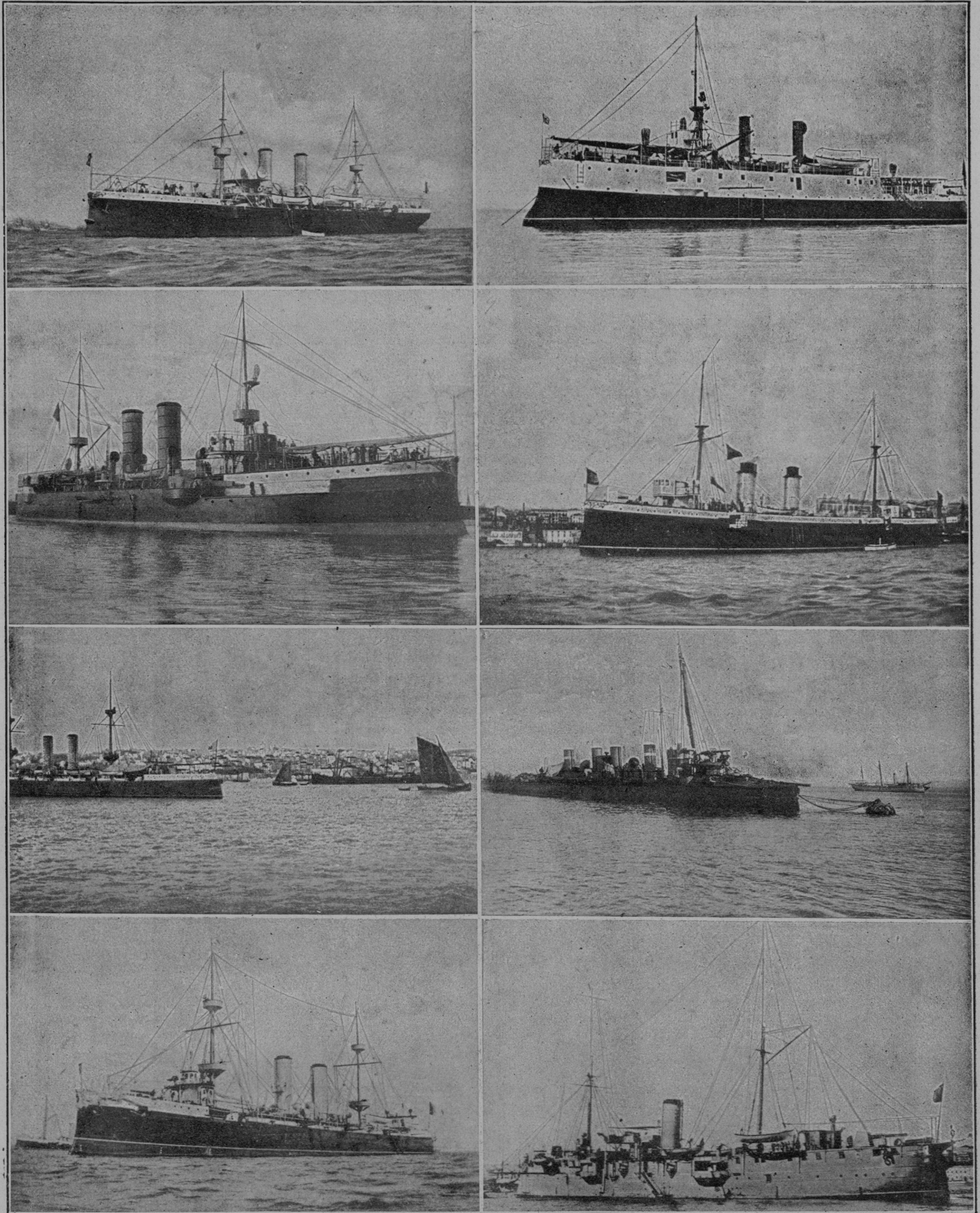

Ruski zakopi ob Dunajcu v Galiciji.

ki je rekel, da je Pašičevo pariško potovanje v zvezi z bodočnostjo srbskega naroda. Pašič hoče zaveznike pripraviti do tega, da store nekaj za Srbijo. Dosedaj je zgubila

izgub. Skupaj je izginilo nad 1 milijon Srbov. Pa še več Srbov bi končalo, da ni pomagala Italija, kateri se imamo zahvaliti za rešitev žen in otrok. Vendar je bojaželjnost ne-

»Independance Roumaine« objavlja razgovor, ki ga je imel njen dopisnik na Krfu s Pašičem pred odhodom. Pašič je rekel: »Ni več daleč čas, ko bo reorganizacija

Portugalsko vojno brodovje: zgoraj križarka »Adamastar« in topničarka »Patria«; v drugi vrsti križarka »Vasco da Gama« in križarka »Republika«; v tretji vrsti luka lisabonska z vojno križarko in torpedna oklopnica »Douro«; v četrti vrsti križarki »San Gabriel« in »Reis«.

Srbija eno petino svojega prebivalstva. Že prva ofenziva je zahtevala obilo žrtev. Nad stotisoč mož je umrlo za vročinsko boleznijo. Pri drugi ofenzivi je bilo zopet nad 100.000

zmanjšana. Komaj čakajo, da končajo svoje mučeništvo in rešijo domovino.

Srbi še vedno upajo, da jim bodo pomagali Rusi, Lahi, Francozi in Angleži.

srbske armade popolnoma končana. Danes se ne more še preceniti, koliko vztrajnosti je bilo treba, da se je izvršilo umikanje v Albanijo in reorganizacija. Kmalu pride ura,

ko bodo naši vojaki popolnoma opremljeni stali na meji Srbije in jim bomo lahko rekli: Tu so naše hiše, vaša polja, vaše žene, zemlja vaših pesmi in narodne zgodovine. Potem boste videli, je rekel Pašič, kaj bodo napravili Srbi. Srbe so mogli prepoditi, razkosati, prisiliti k izselitvi, pa vendar bomo živeli naprej. Ubogi, zapeljani narod!

Fanatik in fanatizem.

(Nadaljevanje in konec).

II.

Fanatik se oddaljuje vedno bolj od resničnega življenja, ker si je ustvaril v svoji glavi čisto poseben svet. Fanatik zahteva, da misli, čuti in živi vse po njegovem ter ne priznava nobenih ugovorov. Trmasto goni vedno eno in isto ter se oklepa fiksnih idej kakor blaznik. Za fino razločevanje, za upoštevanje različnih značajev in načel nima smisla; za pravičnost pri razsojanju, za nežnočutno dostojnost, socialni takt, da, niti za navadno človekoljubje nima ne razuma, ne srca. Zagrizen, omejen, vrteč se v večno istem kolobarju je podoben oslu, privezanemu na kol, zabit v tla, v nedolgo vrstico. Tako je njegovo duševno obzorje. Da ima tudi sovražnik pravico do spoštovanja in sočutja, tega ne priznava. Da je sovražnik tudi lahko pošten, značajan človek, to mu je previsoko. A če mu hočeš dokazati, da ima vsak človek svoj poseben svet, vsak narod svoje vzore, ki jih je treba poznati in upoštevati, tedaj fanatik podivja ter te vzmerja, da si bojazljivec, neznačajnej, izdajalec. Le on ima neomajno prepričanje, le on je »trd, neizprosen, mož jeklen« — ti pa si omahljivec, ki zaslužiš le zaničevanje. Fanatik je brez misli, a poln čuvstva in fantazije; zato trepeteta v njem vedno neka nervoznost, ki mu brani spoznavati ljudi in svet tako, kakor so v resnici. Ne prepričanje, nego slepa strast ga vodi v vsem; mere in jasnosti, objektivnosti in mirnosti ne pozna pri svojem stremljenju. Zato vzlic vsej svoji delavnosti ne ustvarja, nego le podira in pokvarja. Ker je pretiran, ne pozna meje, ne razločevanja ter

napenja vse na isto kopito. Podoben je blazniku, ki zažge ves gozd, ker je v njem par gnilih debel. Prepričanje in jeza ga spremljata povsod, kjer se pojavi. Discipline ne priznava zase, a jo zahteva od drugih brezpogojno. On sme napadati vse, drug se niti braniti ne sme. Fanatiki so večkrat zločinci, morilci,

Vojna med Portugasko in Avstro-Ogrsko: Naš poslanik baron Anton Kuhn pl. Kuhnensfeld, odpoklican iz Lisabone.

požigalci. Sklicujejo se pri tem vedno na svoje prepričanje in na svojo vest.

Razni anarhisti so morili iz prepričanja, da delajo prav in pošteno. Svoboda, pravica, resnica, čast, domovina, požrtvovalno junaštvo so besede, ki jih imajo ti frazasti in večkrat komedijantski fanatiki zločinci vedno na jeziku. Toda ti pojmi so zanje popolnoma izgubili svoj pravi pomen. Svobodo zamenjujejo s terorizmom, čast z ničemernostjo,

domovina jim je ščit, s katerim zakrivajo lastno sebičnost, domišljavost ali oblastnost. Korist in čast domovine, države ali stranke jim je izgovor, da morejo druge strahovati, mučiti ali celo ugonabljati. Najgrši zločini na svetu so se zgodili iz fanatizma v imenu vere, svobode, pravičnosti in bratstva. Največje zločine pokrivajo fraze o domovini, človečanstvu in kulturi. Nihče ne zna govoriti in pisati toli rožnato, poetično in gostobesedno idealno kot fanatik, ki uživa v sentimentalnosti, čenča o vzorih, a je v dejanju blažen nasilnik. Naglaša vedno le resničnost in pravičnost, a v istini le laže, blati, ponižuje, psuje ter se veseli le krvi in požiga. »Namen posvečuje sredstva«, to načelo je gotovo vzniklo v fanatikovi duši.

Vse to pa dokazuje, da so fanatiki duševno bolni, čeprav imajo morda visoko naobrazbo in kažejo posebne talente. Živčni zistem fanatikov ni zdrav, možgani so v neredu, ker sposobnost za objektivnost, za stvarno sodbo jim manjka docela.

Nevarni so fanatiki s tem bolj, ker morejo okužiti tudi zdrave mislece ter kvarijo cele narode. Bolne misli se razpasejo v narodno psihozo. Troja fanatikov fanatizira počasi vse ljudstvo. To se vidi pri izgredih, štrajkih, revolucijah in demonstracijah. Zlasti nevedna masa in nezrela mladina se daje rada zapeljati od fanatikov. Kdor je od fanatizma okužen, ne more več samostojno misliti, nego postane del divje črede, čeprav čuti in se zaveda, da ne dela prav. Zato postanejo včasih najbolj mirni in razsodni ljudje žrtve blaznih fanatikov. Kjer so strasti podžgane, tam se umakne pamet norosti. Ljudje verjamejo najočitnejše laži, se razburjajo nad najbolj neumnimi izmišljotinami, a nihče ne reče: »Saj ni mogoče! Baš nasprotno je res!« Ne, vse goni isto laž dalje in se razburja bolj in bolj.

Le sila more ukrotiti fanatizem, in če morda nikjer druge, tukaj sta cenzura in policija resnično potrebni. Seveda, kjer pa celo oblasti podžigajo slepi in blazni fanatizem ter prepovedujejo resnico, tam ni pomoči. To vidimo danes n. pr. na Laškem in pri drugih naših sovražnikih. Kjer časopisi le lažejo in hujskajo, kjer časopisi resnico le zakrivajo in pravico le smešijo, tam je ljudstvo izročeno fanatični blaznosti, ki vede do samomora. To opažamo dovolj jasno v današnji vojni na strani antante. Najmanj fanatizma je pri vojakih, ki vidijo v vojni le težko dolžnost in žrtev; največ fanatizma pa je pri nekaterih žurnalistih, ki niso sposobni za nobeno vojaško delo ter čepe pri polni skledi na varnem pred krogli, pa vojni liferantje, ki sedaj izredno mnogo zaslužijo. Ta njihov fanatizem danes izvrstno živi, ker brez njega bi bili sploh odveč na svetu ali pa siromaki.

Fran Govèkar:

Ruski pisci o ruski vojski.

(Turgenjev, Tolstoj, Garšin, Kuprin i. dr.)

Kvaliteta vsake vojske se pokaže šele na vojni, ki je nekak zrelostni izpit, a ne le za dijake-vojake, nego predvsem za profesorje-častnike ter za vso upravo. Na bojiščih se izkaže, koliko in kako se je delalo v miru, kakšne vrednosti so bili vzgojitelji in učitelji vojaštva in kakšnega obzorja so bili gospoda nadzorniki ter poročevalci v ministrstvih. Med maturo — že na bojiščih — se da v naglici še kaj do

Sarajevo: Na oglu hiše, kjer sta bila l. 1914 ustreljena nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga, vzdavajo spominsko ploščo.

hiteti, kar se je zamudilo, toda uspeha bistveno ni mogoče več popraviti.

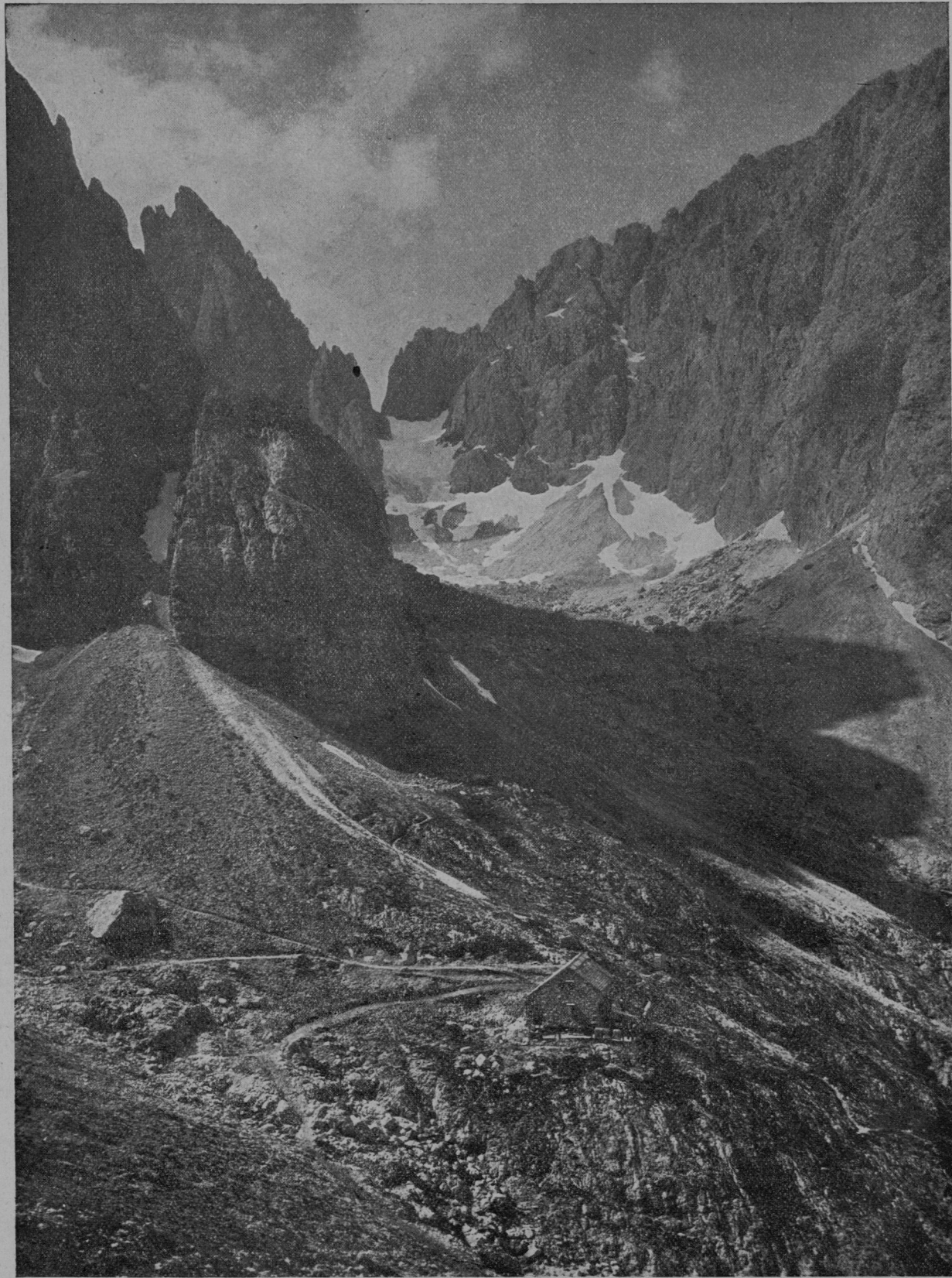
Kvaliteto ruske vojske na evropskih bojiščih študiramo zdaj že 20. mesec. Razni naši generali so že povedali svojo sodbo o ruski vojski, a vsi so rusko moštvo vobče hvalili, častnike vobče pa grajali. General Svetozar pl. Borojevič, ki je bil v svojih kritikah o ruski, srbski in laški vojski vselej prav posebno objektiven in stvaren, je dejal:

»Vsak narod ima svoj temperament, ki ga kaže tudi na bojišču. Nemec se odlikuje z zavestjo dolžnosti in z ljubeznijo do domovine, odločen je, vztrajen, neustrašen, miren in hladnokrven. Te lastnosti so mu deloma prirojene, deloma pa se mu vtiskavajo v dušo v šoli od prvega dne dalje. Rus, če ga častniki dobro vodijo in če jim zaupa, kaže vse najboljše vojaške lastnosti Slovanov. Prodira zelo počasi, oprezno, a z veliko vztrajnostjo. Srb se vojskuje do nezavesti in je občudovanja vreden borec, agresivnejši, divjiši, odločnejši kakor Rus, katerega presega tudi po inicijativi in samozavesti. Italijan, tipični zastopnik razburljivega latinskega temperamenta, napada kakor vihar, a če se mu naskok izjalovi, omaga in se umakne še hitreje, kakor je prišel. Italijan doslej še ni pokazal tiste vztrajnosti, tiste zagrizenosti z nohti in z zobmi, ki jo pokaže Rus večkrat, Srb pa vselej. Veliko je odvisno od častnikov. Lahko se trdi, da prispevajo poveljnik in častniki k vred-

nosti čete morda 80 odstotkov. Kar pomenja telesu hrbtenica, to je armadi častniški zbor.

Da niti ruska vojna uprava ni zadovoljna s častniki, dokazujejo pač vedne premembe med poveljniki. Da se menjajo ruski vojni ministri, da odhajajo razni ruski generali v pokoj, kaže, da je »hrbtenica« ruske armade bolna; da pa so Nikolaju Nikolajeviču vzeli najvišje poveljništvo nad armadami na evropskih bojiščih ter postavili vojnega ministra Suhomlinova celo pred vojno sodišče, kaže, da je »hrbtenica« že prav opasno načeta. Tolažijo se le še s kvantiteto ruskega vo-

jaškega materiala, češ številna premoč mora končno le zmagati nad sijajno kvaliteto, nemških in avstro-ogrskih armad. In vedno iznova citirajo baje Napoleonov izrek: »Ni dovolj, Rusa premagati; treba ga je tudi ubiti!« ter upajo, da bo koncem koncev uspeh vendarle tak, kakoršnega je naslikal L. N. Tolstoj v najsijajnejši epopeji ruskega junaštva — v »Vojni in miru«. Toda po-

Pogled na tirolsko ozemlje Col di Lana, kjer se vrše že od početka vojne z Italijo hudi boji.

zablajo, da je od Napoleona minulo že preko sto let, dolga doba, ki so jo Nemci, Avstrijci in celo Turki izborno izrabili za vzorno popolnost svojih armad, da pa se sami Rusi niti v nesrečni vojni z Japonsko niso naučili dovolj.

Dr. Dragotin Prohaska, ki je živel na Ruskem, piše v poslednjem »Savremenuku« (br. 1., 1916):

»Ruska je vojska neшто osebujo, drugo no vojska njemačka ili francuska. Kao u svakoj apsolutističkoj državi ona je dio vlade i njenoga programa, ne samo vojničkog,

nego i prosvjetnog. Ruski oficir hoće da radi oko etičkih i odgojnih problema, hoće da radi sve, samo ne ono što radi njegov drug na zapadu, ne će nikako da se stegne čisto strukovnom vojničkom zadaćom. Dakako, izići će diletantom i vodje i ondje, ako ga bogzna kakovi silni razlogi ne gone, da radi u svojem pozivu trajno i valjano«. In tudi dr. Prohaska prihaja do zaključka:

Psihiška dispozicija ruskih častnikov je nekako takšna, kakor jo poznamo pri srednješolskih abiturijentih: kaos želja in načrtov, polno srce in polno misli, a vse brez urejene smeri.

Že nekaj mesecev se bavim s študijem ruskih piscev, ki slikajo iz avtoptije rusko vojsko. Ta slika za ruske častnike ni ugodna. Razveselilo me je, da sem srečal Hrvata dr. Prohaska na poti, ki sem jo že prehodil. Podajam torej javnosti spis o kvaliteti ruske vojske, ne da bi sam izrekal kakršnokoli sodbo in prepuščajoč jo docela Rusom, ki govore po svoje o svojih.

Grof Lev N. Tolstoj.

Tolstega moderna Ilijada »Vojna in mir« prikazuje poleg vojne z Napoleonom leta 1805—1812 duševne struje na Ruskem, notranje življenje poedincev in mest v Petrogradu, v Moskvi, na deželi in v vojski ter je ta silni roman torej epopeja vztrajnosti, domoljubja in junaštva vsega ruskega naroda tistih časov.

Za poznanje moderne ruske vojske je bližja Turgenjeva no-

vela »Pretepač«, zajeta iz dobe pisateljevega življenja. In v tej noveli je naslikal Iv. S. Turgenjev štabnega ritmojstra Lučkova uprav kot psihopata, zver v človeški podobi.

Čudno in značilno je, da je tudi Turgenjev — kakor Iv. Al. Gončarov v romanu »Oblomov« poruselega Nemca Stolca — postavil kot kontrast surovemu, neizobraženemu Rusu Lučkovu plavolasega korveta Kisterja, ruskega plemiča nemške krvi in nemške vzgoje. Taka tendenčnost pri finočutnem umetniku Turgenjevu pač ni bila slučajna, nego je izvirala — kakor pri Gončarovu —

iz namere, ki za rusko čistokrvno častništvo nikakor ni laskava.

Že pri Levu Nikolajeviču nahajamo za modernega ruskega pisatelja Alekseja Kuprina prav posebno značilno potezo: silno, skoraj slepo ljubezen do navadnih vojakov ter brezobzirno ostro, skoraj neusmiljeno kritičnost napram ruskim častnikom. Tolstoj je slikal v vseh svojih vojaških povestih in tudi v romanu »Vojna in mir« ruskega kmeta in delavca kot izredno hrabrega, nikdar pozirajočega, v smrti nevarnosti in bedi vselej najbolj iskreno preprostost kažočega junaka.

Mladi plemič Tolstoj je videl v ponižnosti, pokornosti in živalski potrpežljivosti ruskega kmeta le zaničljivo hlapčevstvo, bojzljivost in nemoškost. Ko pa je Tolstoj kot častnik opazoval pohlevnega ruskega tlačana v bojih na Kavkazu, na Donavi in v Sevastopolu (1851—55) ter je bil dan na dan priča, kako so ruski mužiki s fatalistno hladnokrvnostjo in v ganljivem zaupanju v Boga zri vsakršnim nevarnostim v oči, takrat se je lajtnant Tolstoj zavedal, da je ruski mužik resničen junak, v čegar srcu ne živi le pogum trpeti, nego tudi pogum smrt zaničevati ter mirno udano umreti.

V povesti »Sevastopol decembra 1854« pravi Tolstoj o ruskih topničarjih in nižjih vojakih vobče:

»Če opazujemo te ljudi, se zavemo, da leži sila Rusije v njih, sila, ki ne omahne izlepa. Iz vsake kretnje, iz vsake poteze zarjavelih obrazov, vsake mišice, iz teh širokoplečih postav na krepkih nogah govori moč in vztrajnost. Z vsakega obraza pa čitamo obenem samozavest in še drugo, plemenitejšo čustvo: ljubezen do domovine«.

V bolnici je videl Tolstoj vojaka, ki so mu odrezali nogo.

»Človek ne sme na to misliti, Vaša milost«, pravi invalid. »Če ne mislim, da imam le še eno nogo, ni nič hudega«.

In ko je vojakova žena pripovedovala o strašnih mukah svojega moža, ki hoče celo z eno samo nogo zopet na utrdbo, da bi ondi mlajšim tovarišem dajal navodila, kako treba streljati, jo je prekinil invalid z besedami: »Moja žena je, Vaša milost!« kakor bi hotel reči: »Oprostite, saj veste, da morajo ženske vedno čenčati!«

In na bastiji zadenejo drobci »markele« (bombe možnarja) nekega topničarja. Ko ga izkopljejo iz blata, je ves krvav in na licih

Strašni boji na Francoskem: Pogled na Vigneulles v dolini Voevre, kjer se vrše hudi boji.

mu leži izraz strašnih bolezni. Polože ga na nosilnico, in lice mu izraža le še navdušenje in deloma tudi sram. Z bliskajočimi očmi in stisnjenimi ustnicami dvigne ranjenec z naporom svojo glavo in z muko zajecja »Z bogom, bratje!«

In Tolstoj ponavlja: »Poživlja nas zavešt, da sila Rusije ne more omahnuti, dokler še premore take može. To so nam dokazali ti vojaki, ki izvršujejo junaštva toli brez truda in toli preprosto. Zdi se nam, da bi mogli storiti še stokrat več, ne da bi se upehali. Ta moč, to veselje do dela pa ne more izvirati le iz hipne navdušenosti, nego se poraja iz družega, mnogo mogočnejšega vrelca, ki jih usposoblja prenašati stoterno smrtno nevarnost, bedo, muke, umazanost in vse napore. Ne vera, ne zavest dolžnosti, ne pritisk ne more usposobiti človeka za take čine in za tako trpljenje, — in to mogočnejše čustvo je pri ruskem vojaku ljubezen do domovine. Redkokdaj ali pa nikoli ne govori o njej, a ona živi globoko v srcu vsakega«.

Zato je Tolstoj ruskega prostaka ne le ljubil, nego ga je tudi spoštoval, kakor ga ljubi in spoštuje danes tudi bivši ruski lajtnant, romanopisec Aleksej Kuprin.

Kakor Kuprinovega lajtnanta Romašova v ruskem vojaškem romanu »Dvoboj« je tudi lajtnanta Tolstega gnalo srce le k preprostem vojaku trpinu, častnikov pa ni dosti maral. Ostentativno se je Tolstoj odtezal družbi aristokratskih tovarišev, ki so prezirno gledali na tovariše pri liniji, dasi niso bili ruski plemiči prav nič hrabrejši niti izobraženejši od onih. V »Sevastopol maja 1855« biča Tolstoj to kastovstvo prav ostro! Družil se je sam kolikor možno le s preprostimi častniki pri liniji in še rajši z navadnimi vojaki.

Tolstega Sevastopolske povesti so pravzaprav ena sama visoka himna na rusko vojaško moštvo, a v vsej veliki galeriji le s par črtami, a plastično naslikanih ruskih častnikov ni skoraj nikogar, ki bi mu Tolstoj ne bil obesil kakšne smešnosti in malenkostnosti. Res, navadni vojaki tudi niso brez človeških hib in grehov, a te se izgublajo spričo veličine, ki jo izraža njih značaj; Tolstega častniški tipi pa so toli gosto pokriti s slabostmi in pegami, da se pod njimi vse vrline izgublajo.

No, Tolstoj vzlic vsem očitkom ni odrekal junaštva ruskim častnikom. V vseh treh Sevastopolskih novelah se vedejo častniki resnično hrabro, in brata Miša in Vrtodja Kozelcova sta nad vse simpatična junaka. Skupno sodbo o ruskih častnikih v Sevastopolu pa je izrazil Tolstoj z besedami:

»Vsi ti častniki, ki iščejo tu (med pijančevanjem, prerekanjem in kartanjem) v srečnem pogubljanju svojo zabavo, pojdejo jutri, morda že danes pogumno in neustrašno smrti nasproti in umrli bodo ponosno in hrabro. Na najglobljem dnu njihovih src pač dremlje ona plemenita iskra, ki jih stori junake v zubelej, ko vzplameni. Zdaj še tli, a ko pride čas, tedaj vzplapota in navduši te može k velikim činom«.

Seveda velja ta sodba grofa Tolstega za častnike, ki so živeli že pred šestdesetimi leti! — —

Kuprinov Romašov se je sprijateljil s kruto pretepanim in strašno izkoriščanim Hlebujičkovim, kilavim mužikom. Zelo značilno je, da se je tudi mladi grof Tolstoj kot častnik že na Kavkazu pobratil z nekim preprostim

Nova vojna v Mehiki: Mehikanski begunci taboreči pod milim nebom.

Čerkesom. Mladi Sado je bil velik junak, a obenem sila predrzen tat in ropar konj in goveje živine. Tolstojev prijatelj Sado je imel kot ropar med sovražniki odlikujoči priimek Džigit, to je tat vseh tatov, prevljanec najdrznejše tatinske sorte! In od tega Sada si je pustil grof Tolstoj v obupni stiki poplačati celo igralni dolg 250 rubljev (Tolstega pismo teti).

Strašna je — v »Dvoboju« — Kuprinova sodba o moralni in umstveni vrednosti ruskih častnikov. Toda lajtnant Knprin ima v svoji sodbi za tovariša lajtnanta Tolstega. Ko je živel Tolstoj v Pjatigorsku še kot »junkler«, je sporočil svoji teti, da se je častniški družbi pijancev, kvartopircev in ženskarjev skoraj popolnoma odtegnil, a »ne toliko iz ponosa, nego zato, ker vlada prevelika razlika v odgoji, čuvstvanju in mišljenju« med njim in tovariši. Že iz Starogladovska je pisal Tolstoj domov, da ga »občevanje s častniki ne veseli«, ker so »brez odgoje, dasi zelo hrabri«. . . Leta 1855 je pisal teti z Belbeka blizu Sinopa: »V bateriji so najbolj zoporni častniki — tolpa dobrodušnih, a surovih tovarišev — nobene knjige, nobenega človeka, ki bi mogel ž njim govoriti!«

Tolstoj pa je bil vendarle izvrsten tovariš. Nikdar ni kvaril družbe ter je tudi sam včasih postal žrtev prevelikih izkušnjav; zato je bil pri tovariših izredno priljubljen. Včasih je zaigral velike svote, bil je neumoren pripovedovalec veselih anekdot in izvrsten pesnik šaljivosatiričnih popevk. Imponiral pa je tudi s svojo pravcato medvedjo fizično silo. Toda tovariši so mu zelo zamerjali, da jih je vedno iznova iskušal pregovoriti, naj ne porabljeni, za krmo določeni denar erarju — vrnejo! Končno se je iz tega izcimila cela afera.

še doslej Korupcija in egoistna prevara, ki se pod despotskim režimom povsod skriva za širokim hrbtom vzvišene majestete ter je vsakršni javni kritiki nepristopna, je prodrla že pred šestdesetimi leti prav globoko v rusko vojsko. Tolstega povest »Sevastopol v decembru« (1855) je izšla v »Sovremeniku« prav zaradi njegovih ostric proti korupciji v armadi sila okleščena: okrnile so jo kar tri cenzure, namreč kavkaška, vojaška in civilna.

Toda Tolstoj se ni dal ugnati, nego je v noveli »Sevastopol v avgustu« svojo ostro

zval med njegovimi tovariši celi vihar ogorčenja. V ravnanje Tolstega so videli vsi z demonstrativno grajo in tudi pretečo nevarnost za svoje obračune.

General Križunovskij, šef topničarstva v Sevastopolu, je bil Tolstemu osebno zelo naklonjen. V generalovi hiši je preživel Tolstoj mnogo večerov, igraje na klavirju in prepevaje. A niti ta general se ni strinjal z ravnanjem Tolstega: pozval ga je k sebi in ga resno posvaril. To je Tolstega pač do cela prepričalo, da je zanj življenje v ruski

Ruski topničarji pri svojih topih na Dnjestru.

Iz Srbije: Izkopavanje topov, ki so jih skrili Srbi.

V Nikolajevski dobi je bilo splošno običaj, da so oddelni poveljniki, med njimi tudi baterijski šefi, od erarnega denarja, določenega za menažo in furažo, ohranili zase vse, kar so »prištedili«. Nekateri so zato »štedili« tako, da so stradali vojaki in vozna živina.

Kvarne posledice tega sistema, v katerem je mnogo poveljnikov obogatelo, je Tolstoj ostro bičal že v svojih Sevastopolskih povestih (zlasti v 3. delu), a iz Kuprinovega »Dvoboja« je videti, da se je ta sistem ohranil v ruski armadi v groznem obsegu

grajo ponovil v dialogu med štabnim kapitanom Krautom in praporščikom Volodjo Kozelcovim. Stiliziral pa je svoj napad toli spretno, da ga niti ruska cenzura ni mogla črtati!

A Tolstoj je ne le kot pisatelj, nego tudi kot častnik dejansko dokazal, da se noče na škodo nižjega vojaštva in konj okoriščati z erarnim denarjem.

Ko je Tolstemu pri nekem obračunu ostalo denarja, je izkazal dotično svoto med dohodki, s čimer se je denarju za svojo osebo očitno odrekel. Ta njegov čin je iz-

armadi nemogoče, ker je s svojimi nazori sam svoji karijeri na poti. Ker so zaradi nekega njegovega satiričnega kupleta, ki ga je spesnil na večeru pri Križanovskem, naperili celo mučno preiskavo, proti njemu je Tolstoj prosil za odpust iz vojaške službe in — značilno je, da je dobil svojo odpustnico s prav sumljivo naglico.

Bila je zanj in še bolj za rusko književnost velika sreča. Morda bi bil postal tudi Tolstoj žrtev spletk, kakor v dvoboju padli Puškin, v vojaški bolnišnici bedno zamrl originalni lirik Poležajev ali genijalni pesnik Lermontov, ki je bil na Kavkazu kot častnik ubit v dvoboju jedva tri leta pred prihodom Tolstega v armado.

Tako je slekel Tolstoj za vselej častniško uniformo, ko je prebil v armadi jedva tri leta — prav tako, kakor je storil isto štirideset let kasneje Aleksej Kuprin, dosluživši takisto le tri leta. V obeh bivših častnikih se je razvil uprav besen protivojaški duh, kakor se ne more hujši razviti niti v najbolj miroljubnem filistru.

Razne vesti.

To so dobički! Ameriška municijska tovarna »Winchester Repeating Arms Company« je delniška družba, ki ima kapitala en milijon dolarjev. Lansko leto je ta tovarna prodala za 20,309.085 dolarjev municije in je napravila čistega dobička 4.652.094 dolarjev. Vsaka delnica se bo torej obrestovala s 465%!

Usnje za ubožne civiliste. V proračunskem odseku nemškega državnega zbora je zastopnik vojnega ministrstva povedal, da je dala vojna uprava za 600 milijonov mark

usnja na razpolaganje, da se ž njim preskrbi ubožno civilno prebivalstvo.

Prepovedana privatna uporaba kopriv. Vojaška oblast namerava izkoristiti koprive za dobivanje predilnega vlakna. Vsled tega prepoveduje krmljenje perutnine z mladimi in svežimi koprivami kot tudi vsako drugo domačo uporabo te rastline.

Podganji kožuhi najnovejša pariška moda. Francoski vojaki v strelskih jarkih imajo zelo nadležne goste — podgane. Pobijejo jih na tisoče in za kratek čas jih odirajo in kože strojijo. Sedaj predlaga list »Gaulois«, naj Parižanke v znak patriotizma uvedejo podganjo kužohovino v modi; na ta način se bo prihranilo dokaj narodnega premoženja, ki bo šlo drugače za drago kužohovino, na drugi strani bodo pa imeli francoski vojaki postranski dohodek iz lova na podgane. Bomo videli, kaj bo.

Z revolverjem je branila svojo čast žena črnovojnika Kolomana Gala v Litomericah na Češkem. Vojak Sipos jo je že dolgo nadlegoval, nekega večera pa je potrkal na njena vrata ter z glasom njenega moža zahteval, da mu odpre. Žena je mislila, da se je vrnil mož in je res odprla. Med njo in

Siposem je nastal boj. Galova se nasilnežu ni mogla več zoperstavljati, v obupu je posegla po revolverju svojega moža in je Siposa ustrelila.

Preveč denarja imajo. Zaprli so v Budimpešti »Elizabetni klub«, v katerem so se shajali trgovci, agentje, borzni špekulantje in taki ljudje. V tem klubu so igrali za velikkanske svote prepovedane igre.

Za zanemarjeno šolsko mladino. Šolska uprava v mestu Poznanj uvede novo sredstvo proti zanemarjenju šolske mladine. Na vseh 14 mestnih ljudskih šolah in obeh pomožnih šolah se v šolskem letu 1916/17 uvedejo takoimenovani »zaposljevalni razredi«, kjer se bodo zbirali učenci in učenke več popoldnevov na teden pod nadzorstvom učiteljstva k koristnem delu. Ti razredi so v prvi vrsti določeni za otroke, ki se okrog potikajo ali ki nimajo pravega doma, kjer bi mogli kaj koristnega delati; dalje za otroke, ki so leni ali ki svojih domačih nalog ne izvršujejo ali pa le slabo. Tudi pri nas naj bi šolarji in šolarice navajali delati in služiti.

Ženske, delajte! Državni prispevek k preživljanju je za mnogo žensk na vojno poklicanih mož zelo potreben in neredko

celo mnogo prepičel. Toda nikjer ni rečeno, da bi ženske ne smele ničesar delati. Ne-katere mislijo, da bi državni prispevek takoj izgubile, če bi šle na delo. A to je usodna zmeta. Vsaka ženska, ki le more, naj si poišče dela, da se lažje preživi! Zato jim prispevka ne bodo vzeli, saj je prispevek države le majhna pripomoč k preživljanju. Vsaka naj poskrbi, da si zasluži nekaj še poleg podpore, pa ne bo beraštva treba. Tiste neumne babe, ki odganjajo ženske od dela ter jim groze, da jih ovadijo, če pojdejo delat, pa bi bilo treba kaznovati. Občine ne morejo podpirati lenih žensk, ki drže roke križem, dasi bi lahko zaslužile ter se puste rediti od države in drugih faktorjev. Umestno bi bilo vpeljati primerno kontrolo.

Mesarica, ki zna služiti. Julija Zillinger, mesarica v Gänserndorfu pri Dunaju, je od aprila do julija 1915 kupila od vojaške aprovizacije 119 krav in 160 volov, ki jih je bilo treba hitro zaklati. To ceneno kupljeno meso je potem drago prodajala in zaslužila v treh mesecih 33.000 K. Tako je izračunalo sodišče in je mesarico obsodilo na 15.000 kron globe.

Tudi ako bole zobje pokaže Fellerjev dobrodejni rastlinski esenci fluid z znamko »Elsa-fluid« svoje bolečine blažeče lastnosti. Vdrigni ž njim boleče lice, vtakni ga na malem kosmičku pavole v votli zob in v uho na boleči strani ter obveži s suhim robcem. Kmalu se bo pokazal bolečine blažeči upliv. Da se bolečine ne ponove izpiraj vsak dan zobe z »Elsa-fluidom.« 12 steklenic tega tudi sicer na mnogoteri način porabljivega domačega sredstva pošlje vsepovsod poštine prosto za 6 kron lekar E. V. Feller, Elsa-trg št. 280 (Hrvatska).

Skrivnostna sredstva iz inozemstva. Pod tem naslovom prinaša časopis »Deutsches Schaffen« (Berlin W 35) daljšo razpravo, iz koje je razvidno na prav podučen način, kako ogromne vsote se izdajo na Nemškem in v Avstro-Ogrski za jako dvomljiva sredstva iz sovražnega inozemstva.

V Avstro-Ogrski ni treba nikakega sredstva proti kašlju angleškega izvora, kajti avstro-ogrška zdravstvena industrija je toliko razvita, da nudi zdravje iščočim publikam vse, kat potrebuje. Postavimo samo Kaiserjeve prsne karamele. Mnogotero so priporočene radi svojega izvrstnega učinka. Ne samo proti kašlju, hripavosti, in kataru, ampak tudi proti drugemu obolenju sopilnih organov od zdravnikov tople priporočeno in tudi od publike dobro poznano. »Kaiserjeve« prsne karamele se dobe že v vrečicah po 20 in 30 vinarjev, v škatljah po 60 vinarjev skoro v vsaki lekarni in drogeriji.

Reza Koprivnik, Velka vas št. 14, pošta Leskovec pri Krškem (Dolenjsko) prosi če kdo ve kje se nahaja njen sin **Janez Koprivnik**, infanterist pri 17. pešpolku, 4. Feldkomp. Zadnjikrat je pisal o božiču.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštine prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Jožef Jelenčič, inf. 5. Landw. Reg. I. Komp. 3. Zug. se je bojeval Galiciji. Toda sedaj že 15 mesecev ni več nobenega glasu o njemu. Kedor bi kaj vedel, naj sporoči njegovi materi **Katerini Jelenčič, Kačice št. 39. p. Podgrad, Istra.** Stroški se mu povrnejo.

Trdovratno se vzdržuje govornica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov zastoj. — Opozarjamo na današnji zavdeni oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Zdravniki priporočajo KAISERJEVE PRSNE KARAMELE

s »3 smrekami«.

kot izborno sredstvo zoper kašelj.
ki so se že nad 25 let najbolj obnesle.
Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

kripavost, zasliženje, katere, bolni vrat,
dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo
prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsa-
kemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov
in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbu-
jajoči fino okusni bonboni. Zavoj 20 in 40 v, škat-
lja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drožerijah.

Darujte za „Rdeči križ!“

Maček & Komp.,

:: Franca Jožefa cesta 3 ::
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE
:: DEČKE IN OTROKE, ::
NAROČILA TUDI PO MERI.
SOLIDNA POSTREŽBA.
ZALOŽNIK C. KR. PRIV. JUŽ.
ŽELEZNICE.

VSA AVSTRIJA

pozna Jägerndorf kot eno največjih mest
s tvornicami sukna v monarhiji. Dobava
**blaga (sukna) za moške in ženske oble-
ke**, kakor tudi šlezjskega platna narav-
nost od tvornice je za vsakogar velika pri-
hranitev. Zahtevajte torej, da se Vam do-
pošljejo brezplačno vzorci blaga, da se
prepričate o zelo nizkih cenah in o izvrstni
kakovosti blaga. Posebno ostanke prodam
po izredno nizkih cenah.

Razpošiljalnica **FRAN ŠMID**,
Jägerndorf 38. Avstrijska Slezija,

MARIJA TIČAR,

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 26. Šelenburgova ulica 1.
nasproti kazine

Prva špecialna trgovina
umetniških, vojnih, pokrajinskih in drugih
razglednic

Priznana največjo izbiro na drobno in debelo.
Krasni albumi za umetniške razglednice
:: pravkar došli. ::

Solnčne pege

kakor tudi rudeče lise na obrazu in na
nosu, priščeki, mozoli, gube in vela koža
zginejo zajamčeno po stari izkušeni dr.-ja
A. Rix-a pasti pompadour Popolnoma neškodljivo.
Poskušnje K1 — velika škatlja K 3'30. Dr.-ja **A. Rix-a**
biserno mleko, tekoči puder, roza, bel in naravno
žolt, 1 steklenica K 3'30.

Pošlje diskretno dr. A. Rix. kosm. laboratorij, Dunaj IX.
Lakierergasse 6,10.

Zaloga v Ljubljani: parf. **A. Kanc** in **Adrija-drogerija**.

GORČEVA

**KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X**

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA 57.14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA-ZAH:
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Dunajska cesta 17.

priporoča svojo bogato zalogo
šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev
in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen
pouk v ve-
-zenju-
Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte
cenik, ki ga
dobite
brezplačno
in poštne
prosto.

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj

Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo
oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva.
Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. —
Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo
K 3'30, velika pušica, ki zadostuje za uspeh
K 8'80. Kosm. Dr. A. Rix laborat, Dunaj IX.,
Lakiergasse 6/O. Razpošilja se strogo dis-
kretno. Zaloga v Ljubljani: Parfumerija
A. Kanc in drogerija „Adrija“.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj
uničevalec korenin
Ria balzam Vaših kurjih očes,
bradavic, otiščancev,
v treh dneh brez bolečin. Cena enemu
lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lon-
čki 2 K 50 v. 6 lončkov 4 K 50 v. Sto-
tine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44,
(Ogrsko).

„Darujte za Rdeči križ!“

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: $\frac{1}{1}$ srečka K 40.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 20.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 10.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 5.—. — Cena za novovstopivše igralce:

$\frac{1}{1}$ srečka K 120.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 60.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 30.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 15.—.
Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

r. z. z n. z.

obrestuje hranilne vloge po **4 $\frac{3}{4}$ %** brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog:
dvajset milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Popolnoma varno naložen denar.

ZADRUŽNA TISKARNA KRŠKO ob Savi

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusneje, ceno in v najkrajšem času.

Naročila sprejema vodstvo Zadružne tiskarne v Krškem in upravnništvo Tedenskih Slik v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10. I. ::::

10 letna garancija.

Sedaj v vojnem času najbolj hvaležna in praktična darila za veliko noč so samo „Gritzner“ in „Afrana,“ šivalni stroji najboljši, dosedaj nedosežni v trpežnosti za rodbinsko rabo in obrt. Prednost: kroglični tek, biserni ubod (Perlstich.) Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Cenj. občinstvu se radevolje razkažejo naši stroji in so v poizkušnjo na razpolago, brez da bi se sililo h kupčiji. Edina tov. zaloga šivalnih strojev in njih delov (za šivalne stroje vseh sistemov.) Že nad 3 milijone hvaležnih odjemalcev.

Josip Petelinc, Ljubljana,
za vodo — blizu frančiškanskega mosta, levo — 3 hiša.

Modistika

MINKA HORVAT

Ljubljana, stari trg 21.

priporoča cenjenim damam svojo zelo povečano zalogo damskih slamnikov in otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugeto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnjega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.
V Pulju, 23. marca 1914.

Ako naročite in to storite nenudoma,

- 1 srečko avstr. rdečega križa
- 1 srečko ogrskega rdečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazilike
- 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880
- 1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk iz leta 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitek — 630.000 kron —

dobite igravno pravico do bobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastonj!

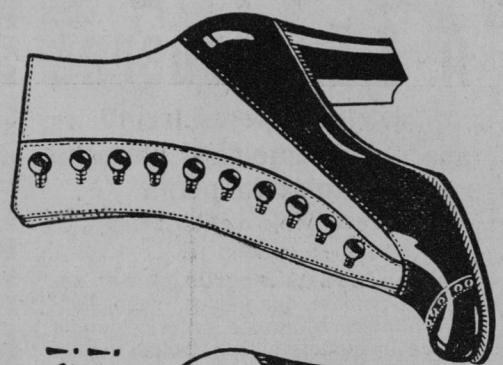
Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: **Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.**

Selenburgova ulica 1 (zraven trgovine Tičar)

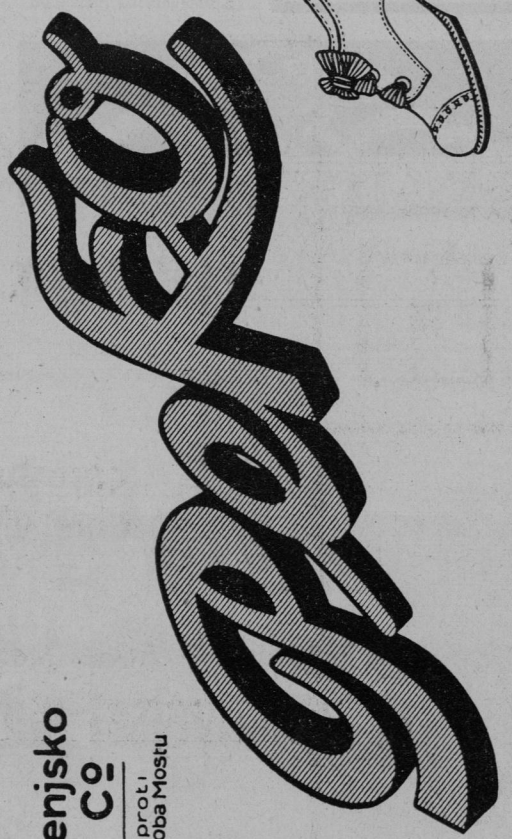
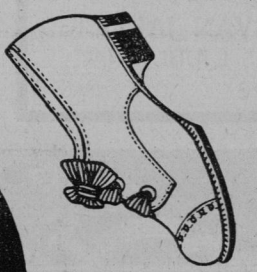
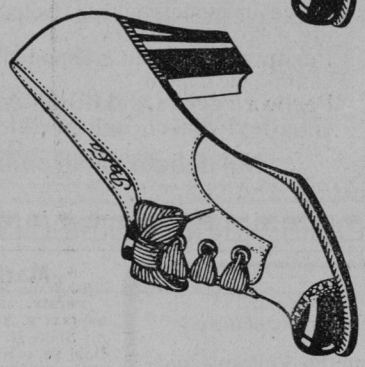
Specijalna trgovna bluz

Antonija Sitar

Naročite se na list „Tedenske Slike,“ ki je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik! Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov.

Moderne oblike! Solidni izdelki!

Tovarna Čevljev Tržič, Gorenjsko **PETER KOZINA & CO**

Breg. LJUBLJANA nasproti sv. Jakoba Mostu

PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO

ZAHTEVAJTE CENIKE!

Prekupcem priporoča se izbira in nakup na zalogi

Krema za kožo namesto pudra.

Proč z vsakim pudrom, ki samo luknice v koži zamaši ter s časom gotovo gube v obrazu povzroči. Vzemite dr.-ja A. Rix-a biserno pudrovo kremo.

belo, rozo ali krem. Ta kremski puder je oblastveno preiskujen, popolnem neškodljiv, ter ni nikaka sminka. Dame dobe takoj motno, nežno kožo. Za gojitev kože in lepote nedosežno dober ter štedljiv v uporabi. Skatlja za poskušnjo K 1'65, velika skatlja, zadostna za 4 mesece K 3'30. Razpošilja se strogo diskretno. Kosm. Dr.-ja Rix-a laboratoriji Dunaj, IX. Lakerergasse 6./0. Zaloge v Ljubljani: Parf. A. Kanc in Adrija-drogerija.

PREMOG

najboljše kakovosti :: po dnevni cenah :: na vagoni ali vozove

F. & A. UHER
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaj in perila

priporoča svojo veliko zalogo,
kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke. Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

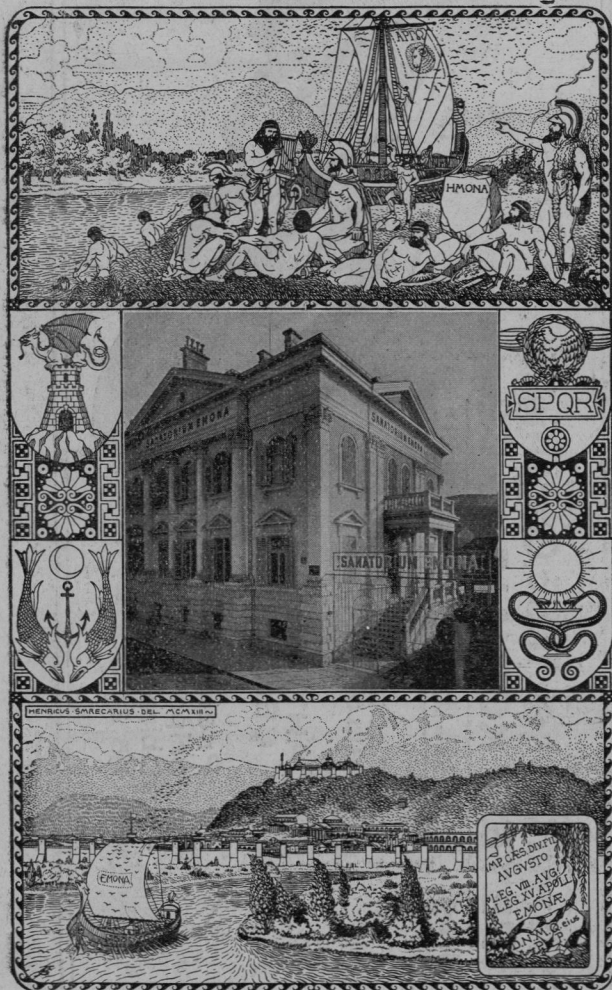
Priporoča se
umetna knjigovoznica

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji
Siški št. 222 pri Ljubljani.
Dobi se v Kolodvorski ul. 200
ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
V 3 tednih zrastejo najlepše lase.
Stekl. po 3 in 4 K. Pošilja se
tudi po pošti. Izborno sredstvo
za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura	K 4:10
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih	„ 5:90
„ 719. Srebrna remontoar-ura	„ 7:80
„ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti	„ 8:40
„ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	„ 7:20
„ 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura	„ 7:50
„ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	„ 7:90
„ 804. Srebrna damska ura	„ 9:50
„ 1544. Usnjata zapestnica z uro	„ 10:50

Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov	„ 14:—
„ 1450. Bela kovinasta verižica	„ 2:80
„ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	„ 1:—
„ 916. Srebrna verižica, masivna	„ 3:20
„ 422. Nikelnasta športna verižica	„ 1:75
„ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	„ 2:—
„ 213. Srebrni prstan z kamnom	„ 1:40
„ 211. Srebrni prstan z kamnom	„ —:90
„ 1063. Prstan, zlato na srebro	„ 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se
denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

Poravnajte naročnino!

MODNI SALON

ROZI FABČIČ,

:- Ljubljana, Rimska cesta 6. :-

cenjenim damam in gospicam priporočam
veliko izbero slamnikov
modelov in raznega nakita.

Postrežba točna in solidna.

DOMAČA TVRDKA!

Export žepnih električnik

svetiljk in baterij

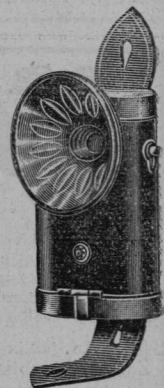
št. 80 komplet . . . K 8:—

„ 80 A „ . . . „ 9:—

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta
št. 21./23.

Trgovci velik popust.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.